

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

CITATELJE OPOZARJAMO,
da pravočasno obnove naročnino. S tem nam boste mnogo prihranili pri opominih. — Ako še niste naročnik, pošljite en dolar za dvomesečno poskušnjo.

SKORO VSEM MADŽARSKIM ZAHTEVAM JE UGODENO

VSA NAČELA, ZA KATERA SO SE V SVET. VOJNI BORILI ZAVEZNIKI STA ITALIJA IN NEMČIJA ZAVRGLI

Nemčija in Italija sta odrezali od Čehoslovaške 4000 kvadratnih milj. — Madžarska je dobila 860.000 prebivalcev. — Dunajska razsodba je bila po monakovskem sporazumu največji udarec za Čehoslovaško.

Berlin, Nemčija, 3. novembra. — Nemški in italijanski vnanji minister sta določila novo mejo med Čehoslovaško in Madžarsko ter izročili Madžarski okoli 4000 kvadratnih milj zemlje z 860 tisoč prebivalci. Madžari bodo pričeli zasedati pridobljeno ozemlje v soboto in bo zasedenje končano do prihodnjega četrtega.

To sta sklenila vnanja ministra Joachim von Ribbentrop in grof Galeazzo Ciano na Dunaju ter sta kot razsodnika posebej ljala novi red, ki ga je postavila v osrednji Evropi 'monakovska pogodba'.

S to odločitvijo, katero ste obljubili Čehoslovaška in Madžarska brezpogojno sprejeti in izvesti in z odstopitvijo novega ozemlja Poljski je bila razdelitev Čehoslovaške končana. Ta razdelitev velja Čehoslovaški 15.000 kvadratnih milj zemlje in 4.700.000 prebivalcev in je še ostala država s 30.000 kvadratnimi miljami zemlje in 10.000.000 prebivalci.

Ta razdelitev, ki je povzročila največjo krizo v Evropi po svetovni vojni, je bila izvedena brez prelihanja krvi.

Toda bolj važno kot razdelitev je dejstvo, da je bilo v temeljih premenjeno ravnovesje evropskih sil in da so zmagale totalitarne države nad demokratičnimi državami.

Dunajsko razsodišče, ki je odločilo o stvarih, o katerih bi morala odločevati Liga narodov in pred nekaj tedni skupina štirih držav, ki so sklenile monakovski sporazum, jasno dokazuje to spremembo. Vsa načela, za katera so se v svetovni vojni borile evropske demokratične države in Združene države, sta zavrgla vnanja ministra dveh totalitarnih držav.

Odločitev Berlin-Rim osi sta ob 7 zvečer prebrala von Ribbentrop in grof Ciano ob navzočnosti 300 oseb, med katerimi sta bila tudi čehoslovaški in madžarski vnanji minister, v slikoviti Belvedere palači, katero je sezidal princ Evgen in je pozneje v njej živel nadvojvoda Franc Ferdinand, čegar umor v Sarajevu je dal povod za svetovno vojno.

Von Ribbentrop je bil oblečen v novo diplomatsko uniformo tretjega cesarstva, grof Ciano pa v fašistično uniformo in oba z vsemi odlikovanji. — Vnanja ministra obeh malih držav sta izgledala proti njima zelo neznanca.

Najprej sta vnanja ministra prebrala protokol, ki sta ga podpisala, nato pa dodatni protokol, katerega sta podpisala madžarski vnanji minister Kolo man de Kanya in čehoslovaški vnanji minister dr. František Chvalkovsky, ki sta s svojim podpisom zavezala, da sprejmeta odločitev in da jo bosta izvedla.

Oba protokola sta bila sestavljena v nemškem in italijanskem jeziku.

PRAGA, Čehoslovaška, 3. novembra. — Dunajska razsodba je bila drugi najhujši udarec za Čehoslovaško po monakovskem sporazumu.

Po svojem obisku pri nemškem vnanjem ministru von Ribbentropu je bil slovaški ministrski predsednik dr. Josip Tiso prepričan, da bo Nemčija stala na strani Češke in ne bo vstregla pretiranim zahtevam Madžarske. Dr. Tiso je od von Ribbentropa dobil zagotovilo, da ostanejo pri Čehoslovaški mesta Bratislava, Nitra, Lučenec in Kaša.

Ford bo mogoče sklenil pogodbo z UAW

ASTROLOG JE HITLERJEV SVETOVALEC

Astrolog je svetoval Hitlerju, da naj bo trden proti Čehoslovaški. — Razporedba zvezd 27. septembra je bila srečna.

WASHINGTON, D. C., 2. novembra. — Po poročilih, ki krožijo po Berlinu, je nek astrolog Hitlerju svetoval, da naj zavzame pri pogajanjih s Čehoslovaško trdno stališče.

Da je ta nasvet igral pri Hitlerju v njegovi odločitvi veliko vlogo, ni bilo poročano v časopisih, toda o tem so prišle v Washington privatne poročila.

Prvi teden v septembru je astrolog Hitlerju rekel, da bo 27. septembra taka razvrstitev zvezd, da bo uspel, ako si bo hoče osvojiti Čehoslovaško, ali pa se loti kaj drugega zelo velikega. Kateri dan je dobil Hitler ta nasvet, ni znano, toda vsekakor pred svojim ognjevitim govorom 12. septembra v Nuernbergu.

Prvo tozadevno poročilo je bilo poslano v Washington 15. septembra in popisuje okolščine, ki so obdajale Hitlerjevo nuernberško izjavo.

Visek vojne nevarnosti v Evropi je bil 27. septembra. Iste dne je Neville Chamberlain v poslanski zbornici rekel, da je Hitlerjevo stališče "nespametno" ter da boste Anglija in Rusija šli Franciji na pomoč, ako bo šla Čehoslovaška na pomoč. Na tisoče žena in otrok je bežalo iz Londona. V Hyde parku so kopali nove zakope.

Kot izgleda, je pa Hitler astrologov nasvet vzel dobesedno ter se je odločil, da se poslužuje sreče, ki mu napoveduje jo zvezde. Naslednjega dne je Hitler prejel iz vseh delov sveta in tudi od predsednika F. D. Roosevelta poziv, da je boj popustljiv proti Čehoslovaški, toda je zaupal v zvezde in v svojih zahtevah ni hotel popustiti ničesar. V Monakovo je povabil Chamberlaina, Dandiera in Mussolinija, da se z njim natančno dogovore o pogojih njegovega načrta.

SAMOMOR 77-LETNECA

77letni Harry Smith, stanujoč v gozdnem delu New Yorka, je bil že dolgo bolan. Po šestih mesecih je včeraj prvič stopil iz hiše. Šel je v stranišče na postaji podružnice železnice in se ustrelil.

JAPONSKA ŽELI ZAVLADATI VSEJ AZIJI

Svetu je naznanila, da ne trpi zapadnih kolonij. Mančukuo in Kitajska predmet za pogajanja.

TOKIO, Japonska, 2. nov. — Japonska je mogočno naznanila svetu, da bo postavila politični in gospodarski blok japonskega cesarstva, Mančukua in Kitajske, da izpelje svojo "neovrgljivo" politiko za osvojitve Azije po vojni s Kitajsko.

V svoji izjavi pa Japonska se pušča odprta vrata za mir s Kitajsko, ako se hoče Kitajska pridružiti Japonski za novi red v Aziji.

Izjava japonske vlade izraža svojo hvaležnost, ki z njo simpatizirajo, zlasti Nemčiji in Italiji in japonskim zaveznikom proti komunistom. Drugih zapadnih držav Japonska v svoji izjavi ne omenja.

Izjava je bila objavljena na narodni praznik v spomin na cesarja Meidži, deda cesarja Hirohita in katerega smatrajo za ustanovitelja moderne japonske.

Ce-ar Meidži je bil rojen 3. novembra, 1852 in je vladal od leta 1867 do svoje smrti leta 1912. Za časa njegove vladavine je Japonska postala iz neznančne države veselila.

Še predno je bila objavljena vladna izjava, je nek zastopnik vnanjega urada izjavil, da Japonska ne more trpeti v Aziji in Afriki kolonij zapadnih držav.

Japonsko časopisje zelo ostro piše proti Angliji, Franciji in Združenim državam in najbrže zaradi tega, ker Japonska namerava prekiniti diplomatske zveze s temi državami in hoče najprej na to pripraviti svoj narod.

Z LASTAVKAMI SE JE ODPRAVIL

COLUMBUS, Ohio, 2. nov. — Ko je priti-nilo hladnejše vreme in so se poslovile lastovke, se je poslovil z doma tudi 14letni Albert Heise. Mati je prinesla na policijo kosček papirja, na katerem je bilo zapisano: — Mati, odpravil sem se proti jugu. Vrnil se bom spomladi, ko bo gorkeje.

ADVERTISE IN "GLAS NARODA"

slovaški mesta Bratislava, Nitra, Lučenec in Kaša. Toda Nemčija je držala svojo besedo samo glede Bratislave in Nitre. Mesti Kaša, ki ima samo 20 odstotkov madžarskega prebivalstva, okolica pa samo 10 odstotkov in Lučenec s 25 odstotki Madžarov je dobila Madžarska.

MOŽA MLADE NEVESTE SO ARETIRALI

Mlado ženo bodo poslali v zavetišče, on bo pa najbrže dobil dosmrtno ječo.

PRESTONBURG, Ky., 2. nov. — Danes je bil tukaj aretiran 34 letni majner Fleming Tackett, ki se je bil nedavno poročil z 10 letno Rosie Columbus. Obdolžen je hudega zločina, zaradi katerega bo najbrže do smrti zaprt. Zaprti bodo tudi njegovo taščo.

Danes je sodišče ločilo zakon. Mlada žena bo poslana v zavetišče. Mati mlade neveste je obtožena zarote, ker je prisegla, da je njena hči stara nad petnajst let. Tackett se bo moral zagovarjati zaradi zlorabe mladoletne. Postave države Kentucky določajo za tak zločin smrt oziroma dosmrtno ječo.

Na sodišču je rekla Rosie, da bi rada šla v zavetišče.

— Ali hočeš živeti s tem možem (Tackettom)? — jo je vprašal sodnik.

Rosie je najprej pogledala svojo mater, nato pa odkimala.

NEUPRAVIČEN STRAH PRED SRČNO KAPJO

PHILADELPHIA, Pa., 2. nov. Dr. Paul D. White, profesor medicine na Harvard univerzi je predaval danes o osebah, ki se domišljajo, da so bolne na srečo in da jih bo zadel srčna kap.

— Domišljija igra veliko vlogo in je véasi lahko usodna. V splošnem se pa srčne bolezni ni bati. Najbolje je, če človek pozabi nanjo. Nešteti ljudi, ki so imeli srčno bolezen, je umrlo za drugimi boleznimi. Bolezni srea dostikrat narava sama popravi oziroma odpravi.

Značilna je bila tudi izjava dr. Alfreda W. Adsona z Mayo klinike, ki je rekel: — Ljudje, ki imajo visoka čela, naj si nikdar ne domišljajo, da je visoko čelo znamenje velike inteligence. Marsikdo, ki ima visoko čelo, je lahko prepričan, da je z njegovo glavo nekaj narobe.

BELGIJA BO OBRZALA KOLONIJE

BRUSELJ, Belgija, 1. nov. — Belgija je z odločnim "ne" zavrnila vsak predlog, da bi Nemčija odstopila kako kolonijo.

Kolonijalni minister Albert de Vleeschauer je rekel: — "Belgijskega Konga nismo ukradli in nikdo ga nam ne bo ukradel. Belgijski Kongo bo ostal belgijski."

VKRATKEM SE BOSTA SESTALA H. BENNET IN HOMER MARTIN

WASHINGTON, D. C., 2. nov. — Izvršilni odbor United Automobile Workers je začel tukaj zborovati in bo skušal uglasiti pot, vodečo k sporazumu s Ford Motor Company. Ford je znan kot odločen nasprotnik vsake unije (z izjemo kompanijske, toda prejšnji mesec je začel nekoliko popuščati.

KANDIDAT NAPADA WAGNERJEVO POSTAVO

John Lord O'Brian, ki kandidira na republikanskemu tiketu za newyorškega senatorja, je priporočal v svojem današnjem govoru revizijo Wagnerjeve postave.

Dejal je, da mora biti Wagnerjeva postava izpremenjena, kajti če se to ne bo zgodilo, bo število nezaposlenih še vedno naraščalo, namesto da bi se manjšalo. — V newyorški državi je najmanj pol milijona mladih ljudi, — je rekel, — ki ne morejo dobiti dela zaradi nepraktične Wagnerjeve postave.

Njegov protikandidat — senator Wagner — mu je odvrnil:

— Delavci v tej veliki državi so bili dovolj pametni, da niso in ne bodo poverili svoje usode svojim sovražnikom. Republikanci so storili vse, kar so mogli, da bi ne dobile napredne ideje prilike za razvoj.

STAVKA PRODAJALCEV KONČANA

SAN FRANCISCO, Cal., 2. nov. Danes so bile odprte tukaj vse trgovine, kajti 3.500 prodajalcev, ki so osem tednov stavkali, se je vrnilo na delo. Njihova zmaga pa ni bila popolna. Gospodarji namreč niso priznali unije, pač so pa povisali prodajalcem tedensko plačo za dva dolarja.

NOVA DELAVSKA POSTAVA V ANGLIJI

LONDON, Anglija, 1. nov. — Danes je bila po vsej Angliji uveljavljena nova delavska postava. Ženske in mladoletni, zaposleni v tovarnah, ne smejo delati več kot osemindeset ur na teden.

IGLO JE NAŠEL V NOGI

LINCOLN, Kans., 1. nov. — Huda bolečina v nogi je napolnila C. H. Waltersa k zdravniku. X-ray slika je pokazala dolgo iglo v bližini kosti. Waltersa so operirali. Igla je bila nekoliko skrivljena in rjavčasta. Walter se ne spominja, kdaj in kako se mu je zapičila v nogo.

United Automobile Workers hočejo izrabiti priliko in pripraviti Forda, da bo priznal unijo. Fordove tovarne so edine avtne tovarne, ki se nimajo z UAW pogodbe.

Vsega skupaj ima Ford nad 2000 tovarn po vseh delih dežele. Zaenkrat bo unija predlagala, naj plača delavcem po vseh tovarnah enake plače in naj se po vseh tovarnah dela enako število ur na teden. Če pride do pogajanj, bo zastopal Fordovo družbo Fordov osebnih zastopnik Harry Bennett, dočim bo zastopal unijo Homer Martin.

Martin pravi, da bo zahteval za delavce minimalno plačo 65 centov na uro.

V Fordovih tovarnah je zaposlenih vsega skupaj 140.000 delavcev. Če se posreči CIO spraviti to armado delavcev pod svoje okrilje, bo to največji uspeh, kar sta jih Lewis in Homer Martin dosegla.

Ko so vprašali Martina, je mislil, da bo Ford sprejel njegove zahteve, je Martin smeje odvrnil: — Bolje je, da vprašate Forda.

VELIKANSKE IZGUBE OB EBRU

HENDAYE, Francija, 2. novembra. — Po fašističnih zadržilih so boji na fronti ob Ebru, ki so se pričeli 25. julija, zahtevali med fašisti in republikanci nad 130.000 izgub. Med temi so všteti mrtvi, ranjeni in pogrešani. Te izgube so dvakrat toliko kot v bitki za Teruel, ki je bila največja bitka v španski državljanski vojni.

Ker pa imajo fašisti premoč v zraku, so republikanske izgube mnogo večje od fašističnih.

Fašisti poročajo, da se njihovo prodiranje nadaljuje pod osebnim vodstvom gen. Franca.

ANGLEŽI ZASEDLI JAFU

JERUZALEM, Palestina, 1. novembra. — Angleško vojaštvo je prevzelo upravo Jafa, kjer so imeli arabski teroristi dolgo časa svoj glavni stan za svoje delovanje v južni Palestini. V Jafi so se pričeli prvi izgredi že leta 1936 in so se nadaljevali do zadnjega časa. Sinoči ob pol enajstih je 1800 vojakov obklopiło mesto in se je pričela preiskava od hiše do hiše. V pristanišču so patrolirali motorni čolni, da uporniki niso mogli pobegniti po vodi.

"GLAS NARODA"
 (VOICE OF THE PEOPLE)
 Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
 (A Corporation)
 Frank Sakac, President J. Lupsha, Sec.
 Place of business of the corporation and addresses of above officers:
 216 WEST 154th STREET NEW YORK, N. Y.

45th Year

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Advertisements on Agreement

For one year \$1.00	For New York for one year .. \$7.00
For six months \$5.00	For six months \$3.75
For three months \$3.00	For three months \$2.25
For one month \$1.00	For one month \$0.75

Subscriptions Yearly \$6.00

"GLAS NARODA" IZKAJA VSAKI DAN IZVEMSI NEDELJE IN PRAZNIKOV

"GLAS NARODA", 216 WEST 154th STREET, NEW YORK, N. Y. TELEPHONE: CHelsea 2-1241

Pod vaško lipo.
 Piše kakor misli FRANK KERŽE

Domovina 1908—1938.

Nisem prijatelj raznih obletnic in spominskih proslav in sicer samo zato ne, ker se mi zde kakor pogreščenina v naši vasi. Dober je bil — pokopali smo ga, zdaj pa tolažimo lačno in željno žalost.

Ampak ni bilo to glavno, ki mi je omrzilo taka proslavja. Bila so zavarovalna podporni društva, ki niso drugega delala deset, dvajset ali trideset let. Kakor pobirala assessmente, vzajemala in metala člane in vodila zapisnik o tistem "bratstvu," o katerem se tolikokrat sliši na naših sejah. Potem sem pa čital slavospeve in imena, kar vse skupaj ne pomeni nič. Vse to preveč spominja na tistege clevelandškega rojaka, ki si je za eno samo zimno sprejel pet sodov vina in prekadel tri prešiče, potem pa iskal po pratiki vsak dan vzroka, da je bolj navdušeno praznjeval in praznil.

Ampak če najdete v kaki naselbinski družini, ki je trideset let gojilo petje in dramatik brez kakerega prisiljenega assessmenta, je pa že posebnost. Pravim "assessmenta," ker je nekaj takih društev, ki so morala vpeljati zavarovalnino, da se s pomočjo nje mogla gojiti slovenska pesem.

In če je slučajno tako društvo v New Yorku, ki ni bila nikdar velika slovenska naselbina, ki je zraven tega kraj, ki ima najbolj raztresene ljudi, potem je to že nekaj, kar zasluži priznanje v javnosti.

Pevska in dramatično društvo "Domovina" je tisto, ki je praznovalo zadnjo nedeljo svoje tridesetletnice. In pridelilo je v spomin tega programa in zabavo, katera je bila ena izmed tistih redkih užikov, ki ga more dati le naša pesem.

Tridesetletnica — bratje moji, to je dolga doba. Zakaj naš pred tridesetimi leti je bil višek naše življenske sile — med leti 1907 in 1910 se je več ustanovilo, več organiziralo, kakor kdaj prej ali kasneje. Naše narodno življenje je bilo kakor mladost, kipeča na vseh konceh in krajih — za vse smo bili dovolj močni in za vse nas je bilo dovolj.

V tista leta spada tudi ustanovitev Domovine. In od tedaj do danes je neprestano živela v melodijah prelepe naše pesmi. Prihajale in odhajale so vire, menjalo se je članstvo in svetovni dogodki so se podili po vsi zemlji, kakor se pode še danes. Bilo je veselih in žalostnih dni, uspeha in kriz, bratje moji, kakor jih je v življenju vsakega človeka. Zakaj društvo ni drugega kakor skupina ljudi, ki se prav tako rodi in umira, živi in vodi borbo za svoj obstanek — kakor vsako posamezno človeško bitje.

Ko sem sedel pri koncertu, so mi misli uhajale v pretekle čase. Četudi nisem bil od leta 1907 več v New Yorku, bi vendar vedel povedati do malega vse, kar se je godilo v ti dobi. Življenje slovenskega kulturnega društva je namreč tako, da se ga lahko opiše. Enkrat zagorimo samega navdušenja, drugič se pa koljemo za prazen mič. Ker ne znamo prenašati življenskih kriz, se nam kmalu vse razdere. In še več: nekaj malenkostnih zamer, pa pada po znanem receptu: kamor je šlo tele, pa naj gre še krava. Naj pade vse, samo da ima zadoščenje užaljena čast, kar naj že to pomeni.

In če kljub vsemu temu ostane društvo še pri življenju, je to znamenje, da je naselbina tako močna ali pa ima tako močno ljudi.

O New Yorku se ne more reči, da je kaka močna slovenska naselbina. Res je sicer, da smo vsi prišli v Ameriko skozi New York, vendar jih je bilo malo, ki so se utavili tukaj. Jaz danes vem, da je bila to naša največja napaka, zakaj vsa druga Amerika po dolgem in širokem ne daje tistih življenskih prilik, kakor jih more dati New York. Zakaj smo šli dalje proti zapadu, severu in jugu, jaz ne vem. Vem le to, da smo danes tako srečno razkopani in porazgubljeni v ti veliki deželi, da ne bomo kmalu imeli niti duševnih vezi več med sabo.

Ker ni naselbina danes velika in nikdar ni bila, je morala imeti dobre, značajno močne in zavodne ljudi, da so vzdržali vsa ta leta Domovine. Videl sem precej pevcev, ki so v kasnejših življenskih dobah, a videl sem zraven dokaj mladi — zlasti žensk. Domovina je namreč mešan zbor in človeku se kar dobro zdi, ko vidi, da se vsaj nekateri izmed tukaj rojenih vrte v slovenskem krožku.

Vzporod je bil dokaj pešter in slišal sem od prelepih narodnih pesmi do težkih umetnih tako dobro peto in izvajano kakor je bilo sploh mogoče v tistih prostorih.

Z Domovino se v New Yorku identificira tudi znani slovenski operni in koncertni pevec Mr. Šubelj, ki je nastopil sam s tremi pesmimi. Tremi — pravim, — bilo jih je šest in še več, zakaj ljudje ga niso pustili z odra. Užival sem, ko sem slišal zopet nekaj slovenskih pesmi petih tako, kakor morajo biti in mislim sem pri tem: kako je to napak, da ne pride tako petje vsaj po enkrat na leto v vsako našo naselbino. Na ta način bi ljudstvo začelo izpoznavati globlje lepo naše pesmi, bila bi vzpodbuda za pevške zbere in za vse tiste, domače pesmi žejne duše, katerih je v Ameriki — kaj bi rekli? Toliko, kolikor je naših ljudi.

Mislil sem tudi tole: od časa do časa prirejuje društva razne proslave in obletnice. In mesto da bi dobili medse dobrega pevača pa najemajo in kličejo "spikarje", da se potem naperajo na odru s frazami "naše dobre matere." Kaj bi ne bilo stokrat lepše in pomembnejše, ko bi prišli na proslavo naši znani solisti, kakor je Šubelj v New Yorku ali Miss Perdanova iz Clevelanda, da omenjam samo dva?

Na koncertu je sodelovalo znano pevsko društvo "Slovan", tudi iz New Yorka. Slovan je znan moški pevski zbor, ki smo ga imeli priliko slišati večkrat na radio. In bilo je še tretje pevsko društvo "Naprej" iz Forest City, Pa., ki se je vdeležilo proslava v polnem številu. Imeli so najet velikanski "bus," ki jih je zvesto čakal na ulici, da jih povrne svojemu domačemu mestu. Precej močan zbor je to, le škoda, da se v javnosti malo sliši o njem.

Sodeloval je tudi marljivi tamburaški zbor, ki nam je zagibal nekaj prav lepih.

V New Yorku imamo tri kulturna društva, to so: Domovina, "Slovan in Tamburaški zbor in lepo se mi je zdelo, da vlada med njimi tako dobro razmerje. Jaz sem bil navajen videti po drugih naselbinah toliko nasprotja, da na kako skupno delo ni bilo mogoče misliti. Tako sem poizkusil v letih okoli 1922 zbrati vse clevelandške pevške zbere in pridelati z njimi skupen koncert v neki veliki koncertni dvorani v spodnjem delu mesta —

to je v glavnem delu. Pa ni šlo, četudi se danes ne vem, kaj je razlike recimo pri pesmi "Luna sije" če jo poje katoliški, socialistični ali komunistični pevski zbor.

Ker sem že pri društvih, naj pribijem še druge dobre stvari, četudi nisem eden tistih, ki bi kaj hvalili brez pravih zaslug. Res je, da grajam tudi nerad, ker na nekaterih preveč porazno vpliva, pa se vsega ognem s tem, da enostavno ne pišem. Pregledal sem namreč tiskano knjižico za tridesetletnico in sem videl, da so prisločila Domovini na pomoč vsa slovenska društva v New Yorku, kar jih poznam. Društva KSKJ, SNPJ, JSKJ, IWO in Samostojno, so vsa za-topana s svojim občutjem, ki ga pokladajo slovenski pesmi na oltar. Res ni treba, da iščem skupnosti, ker jo imam kar tukaj. Naj nas še tako zanašajo pota v razne življenske smeri, v našem smu vendarle eno: v jeziku, pesmi, in ljubezni do vsega, kar je naše. Lepo je to, ker je tako nepriljeno, tako naravno, da bi tega niti opazili ne, ko bi ne pisal tukaj o tem.

Ne smem in ne morem pozabiti tudi temelja, ki omogočuje, da more živeti kulturno društvo v New Yorku celih trideset let. In ta temelj je — narod. Toliko našega naroda nisem videl še na nobeni podobni prireditvi. Ne samo, da ga nisem videl, tudi poznal ga nisem od te strani. Temelj naš — naš narod v New Yorku je zdrav, pripravljen, da žrtvuje in odgovarja na vse vtripe, ki jih daje narodno srce. Vse to je važno, zakaj dokler bo narod za svojimi kulturnimi ustanovami, je gotovo, da bodo živele. Nedeljska vdeležba bi bila povoljna celo za Cleveland, ki govori o štiridesetih ali petdesetih tisoč našega naroda, ne pa o kakih dveh tisočih, kot jih premoremo v New Yorku.

Če sem z vsem zadovoljen, kar je bilo do zdaj, bom pa omenil nekaj, kar mi ni bilo po volji. To je prostor, katerega imenujemo Slovenski Narodni Dom.

Je to zgradba na ozkem lotu v tri "štuke." Kupili so jo v času največje draginje in društvo Narodni dom je ni moglo obdržati. Ostala je tistemu, ki je imel prvi "morgič", to je KSKJ. Od tedaj društvo samo "renta," spodnje prostore in pa bezment.

Kraj, koder je dvorana za naše prireditve, je spodaj za salonom, koder je po navadi kaka "ekstra" soba. Tisti lokal bi bil dober za kak domač ples, za koncert in dramatične predstave pa ni. Lahko je kritizirati — bo kdo rekel. Ampak New York ni kaka kurja vas, koder so dvorane le malo dražje od navadnih garaž.

Da jaz kritiziram, imam vzrok. In vzrok je ta: društveno življenje je razvito, imamo skupaj okoli dvajset društev. Prireditve so pogoste in rekel bi, dosti dobro obiskane. Sam ples dandanes premalo vleče, zlasti starejše naše ljudi, ki ne plešejo. Zabavajo se pa vendarle radi. Torej je treba dati s prireditvijo še nekaj, kar človeka privabi. Če že ne koncerta, pa vsaj nekaj pevskih točk, če ne tridejanske dramatične predstave, pa vsaj enodejanko. Tudi dober kuplet zadostuje — samo da je nekaj.

gem nadstropju bi bilo dokaj pripravno za vse naše prireditve. Imamo še tretje, ki naj bi se porabilo za kaj drugega. Pred vsem bi bilo dobro, ko bi se napravilo par dvoran za seje, da ne bo treba hoditi po bezmentih. S temi smo namreč v Ameriki začeli in ni treba, da tudi končamo.

Prostori, ozirom zgradba naj bi se torej preuredila. Hm — ampak ni naša, bo kdo rekel. Seveda je. Ali ni KSKJ naša? Pa jo ima na prodaj. Res, da jo ima, menda za osemnajst tisoč. Vredna bi bila okoli dvinajst in te se bo težko dobilo, zakaj tisti okraj izumira, to se pravi: gre nazaj in ne naprej.

Organiziral naj bi se centralen odbor, sestojč iz vseh newyorkških društev, ki bi prevzeli to zgradbo. Jednota bi obdržala posojilo recimo po kakih tri od sto. Tudi drugod ne dobi več na dobre papirje. To bi se zmoglo in zraven mogoče še po par tisoč na leto, s čimur bi se odplačala glavница. Mislim, da bi v petih letih plačali lahko vse. Držati tako, kakor je do zdaj, se ne izplača, ker nima prav nobenega pomena. Ni grdo za naselbino, če bi ne imela svojega narodnega doma, grdo pa je, če ima takega. Je boljše nič.

Mi smo dolžni storiti nekaj. Čim manj nas je, toliko bolj potrebujemo naše centrale. Dolžni smo nadalje zastran našega kulturnega udejstvovanja — me zmoremo na veliko, obdržimo vsaj na malo.

Meni se zdi danes bolj primeren čas, kakor kdaj prej. Odlasati tudi ne smemo, zakaj kar enkrat zaspi, se ne bi nikdar več prebudilo. Obdržati življenje je malenkost, oziveti mrtvo je zastoj.

Baš zdaj se snuje centralna organizacija za vsa slovenska društva v New Yorku. Prosim: slovenska, zakaj začeli smo biti pred leti z zvezo jugoslavovskih društev, pa ni šlo. Razdrli so nam tisto naš ljubi bratje jugoslovanski — Hrvatje. Nadatjevali smo pota v manjšem obsegu, tudi ni šlo. A vendar je ena pot — dokaj imamo v programu Domovine.

Vsa večja in važnejša slovenska društva so zastopana v njem — storimo še nadaljnji korak in združimo se za veliko skupno delo. S tem bomo omogočili vse: svoj narodni dom, prospeh in napredek kulturnih društev in okrepitev naše narodne zavesti.

Veste, drugo leto je veliko leto za naše mesto, do tedaj lahko napravimo še dosti. Kaj, ko bi takoj začeli? Kako pa? Tako-le: Četrta nedelja v novembru je dne 27. — na to nedeljo nima nobeno društvo svoje seje. Pa bi prišli skupaj v prostorih narodnega doma in se pogovorili o tem in onem.

Kaj, ko bi vsako slovensko društvo volilo po dva ali tri zastopnike in jih poslalo na tisti sestanek? Tam bi se potem pogovorili, sestavili načrt, volili odbor in započeli z delom.

Pa ne pozabite na dan 27. novembra. Od vsakega društva je nekaj ljudi, ki čitajo to, pa naj si zaponimjo in prinesejo na društveno sejo. Je več velikih in važnih stvari, zastran katerih bi bilo potrebno, da se snidemo. Kajne, da ne bomo pozabili? Dolžni smo storiti to sebi, svoji organizaciji in svojemu narodu. In kar je dolžnost, to stori New York vselej — pa tudi malo več.

Peter Zgaga

SAJ IMA NEMARA PRAV
 Rojakinja piše in pravi:
 — Oh, kako ste moški domisljivi! Kaj vam vendar vse v glavo trešči! Marsikatero sem že slišala, take pa še ne kot si jo zadnjič zapisal, namreč, da se ženske zato po modi nosijo, da bi moškim ugajale. Ja, kaj pa še!

O, moda je postrauska stvar. Je pač tako na svetu, da nas morate radi imeti, pa naj bo moda taka ali taka!

Sedaj naprimer nosimo majčkene klobučke, ki bi ne pokrili glave niti vrabcu. Ob straneh so malo prifrknjeni, krajec pa skoro pokriva desno oko. No, in kaj? Moški bezljata za nami.

Za nami ste bezljali v pradednih časih, ko smo nosile rince v nosu ter imele kvečje mu malo slame okoli ledij. In ljubili ste nas in oboževali, ko smo hodile zavite v dolge tunike, dasi niste videli ničesar drugega kakor obraz, konce rok in stopala.

Blazneli ste za nami, ko smo v srednjem veku nosile obročasta krila, da je morala vsaka obroč postrani dvigniti, če je hotela skozi vrata. Tri čevlje visoke frizure smo nosile in vsako leto smo komaj enkrat srajco preoblekle.

Bezljali ste za nami v šestnajstem stoletju, ko ni bila moda, da bi se ženske umivale ampak so se samo z dišečim pavdrom potresale po obrazu in telesu ter so po par meseceih dajale te silne množine pavdra od sebe strahovit smrad.

Noreli ste za nami, ko smo sredi prejšnjega stoletja nosile na sebi v največji vročini šest do sedem spodnjih kril, volnene nogavice in volnene spodnje hlače.

Klanjali ste se nam, ko smo imele globoke izrezke na prsilih in hrbet do vratu pokrit. Klanjate in občudujete nas tudi sedaj, ko pridemo na ples z golim hrbtom, dočim smo spredaj do podbradka zakrite.

Za nami ste noreli, ko smo nosile bluze z baloni na ramenih, in občudovali ste nas, ko smo se do ramen razgaljene pojavile med vami.

Od začudenja vam je pohajala sapa, ko ste nas pred dvajsetimi leti videli poletji povode v dolgih, na jarde širokih kopalnih oblekah, in od začudenja vam je letošnje poletje pohajala sapa, ko smo imele pri kopanju komaj štiri pedi prosojne žide na sebi.

Ko je bila moda dolgih kril, ste kar trepetali, ko smo, stopajoč preko luže ali kake druge zapreke, dvignile ta ženski zastor za par inč, in je vam, dedci presneti, odleglo, ko smo začele nositi oblačilo, ki nam je segalo do kolen.

Niste se nas naveličali, ko smo si začele striči lase in se po moško česati. Divili ste se nam, ko nam je moda rekla, da moramo biti suhe kakor trlice, in ne morete nas prehaliti sedaj, ko pravi moda, da malo obilnosti lepemu dekletu prav nič ne škodi.

Začudeno ste nas gledali, ko smo si začele barvati ustnice ter nohte na rokah in na nogah. Toda to začudenje se je kmalu izpremenilo v oboževanje.

Noreli ste za nami, ko smo bile od glave do nog zakrite in povite z debelimi kučermajkami in z debelimi batirankami. In bezljali boste za nami ko bo moda zapovedala, naj hodi-mo po cestah tako, kakor nas je Bog ustvaril. Upam, da ni več daleč tisti dan.

Tako je zaključila pismo rojakinja. Dvakrat ali trikrat sem ga prečital in slednjé vzkliknil: — Saj ima nemara prav!

Denarne pošiljlatve

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za \$ 1.00 Dn. 100	Za \$ 0.55 Lir 100	Za \$ 1.00 Lir 200	Za \$ 0.55 Lir 200
\$ 5.00 Dn. 500	\$ 1.25 Lir 250	\$ 5.00 Lir 1000	\$ 1.25 Lir 250
\$ 10.00 Dn. 1000	\$ 2.50 Lir 500	\$ 10.00 Lir 2000	\$ 2.50 Lir 500
\$ 20.00 Dn. 2000	\$ 5.00 Lir 1000	\$ 20.00 Lir 4000	\$ 5.00 Lir 1000
\$ 50.00 Dn. 5000	\$ 12.50 Lir 2500	\$ 50.00 Lir 10000	\$ 12.50 Lir 2500

KER SE ČENNE ŠEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE ČENNE POVRŽENE SPREMEMI GORI ALI DOLI

Na toplošile veliki možaki naj igraj sivočest, belih in dinarjih ali drugih dovolj časa do 30. 11. 1938.

Isplačila v ameriških dolarjih

Za \$ 1.00 \$ 2.70	Za \$ 10.00 \$ 27.00
\$ 5.00 \$ 13.50	\$ 20.00 \$ 54.00
\$ 10.00 \$ 27.00	\$ 50.00 \$ 135.00
\$ 20.00 \$ 54.00	\$ 100.00 \$ 270.00

Prejatelji got v namem kraju ispljate v dolarjih.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
 "Glas Naroda"
 NEW YORK, N. Y.

Iz slovenskih nasetbin

IZ ZAPADNE PENNSYLVANIE

Malokdaj je bilo pred volitvami toliko zmede pojmov, kakor jih je pred sedanjimi. Owners plan, 30 dolarjev sak četrtak za ostarele ljudi, few Deal, za in proti; fašizem in komunizem, CIO in AFL. In tara republikanska pošast je opet pričela vzdigovati svojo ohlepno glavo.

Vzrok teh zmed je treba govoriti pripisovati, poleg drugih zrokov, v veliki meri današnji administraciji, ki je sicer zbudila ljudsko zavest, ki pa kljub vsemu prizadevanju in obri volji ni dosegla uspehov, akorsnih se je od nje pričevalo. Vzroki tega neuspeha o zapet različni. Poleg naprotovanja velekapitala, reakcije in nezadost, sodelovanja irših ljudskih mas moramo priznati, da je tudi administracija napravila marsikatero napako. Toda kdo bi jih

ne naredil v podobnem položaju? Ni namreč tako enostavno najti poti iz izpremenjenih gospodarskih razmer brez korenitega očiščenja vsega, kar je toletja veljalo kot privilegij obstoječega reda.

Toda kljub vsem napakam in delnemu neuspehu sedanjih politikov, moramo priznati, da je sedanja demokratična administracija pokazala več dobre volje in napravila več dobrega za splošno, kakor bi mogli pričakovati od katerekoli republikanske administracije, pa če se tega ljudstvo zaveda ali ne.

Dejstvo je, da v kljub temu, da je na milijone ljudi brez dela, ter da si morajo marsičemu odreči, dobesedno ne stradajo nikdo.

Toda ni bilo vedno tako. Bili so časi, ko je veliki republikanec Hoover pridigoval, da je prosperiteta že za vogalom, pa sem videl v Pittsburghu na trgu, kako so siromaki pobirali pesno perje, ki so ga farmarji odmetavali, da so si nekak gorkoga skuhal v svojih zaslinih kolibah pod mostovi.

Farmarji mnogokrat niso dobili toliko za svojo zelenjavo, da bi pokrili stroške za gasolin in košarice.

Neki 19-letni fant mi je pripovedoval, da bi zlahka poje del še struco kruha po vsakem obedu. Bil je drugi iz družine sedmerih otrok, in oče je bil brez dela. Edini dohodek te družine je bil zaslužek najstarejše hčerke, izučene bolniške strežnice. Vsled splošnih slabih razmer je bil tudi nje zaslužek nestalen in malenkosten, in odreči se je morala vsaki udobnosti in razvedrilu, da je za silo vzdrževala svojo družino.

Takrat, ako si bil v zadregi, nisi dobil pomoči od nobene strani. Dobrovoljne organizacije niso bile kos položaju. Tudi tvoj kredit ni bil mnogo vreden.

Kraje, beračenje in sleparije so bile vsakdanje čednosti tiste dobe.

Zdravniki in advokati in mnogo drugih, ki so bili svoječasno dobro situirani, niso zmogli, da bi si kupili licenco za karo, kaj da bi bili še poravnali račun za gasolin, groceryjo in mesarijo.

Ljudje so pa zelo kratkega spomina.

Dasi je bilo takrat mnogo hrupa zoper Hooverja in republikansko stranko sploh, se zdi, da je to pri mnogih izmed tistih vse pozabljeno.

Kaj pričakujejo od republikanske stranke je nerazumljivo.

Pennsylvanija je bila pred to administracijo vedno republikanska in brutalno reakcionarna.

Spominjam se in menda še kdo drugi, ko je v znanem westmorelandskem štrajku državna policija — ki je bila takrat splošno znana pod imenom

„pennsylvanski kozaki“ — vključene štrajkarje privezala k repom svojih konj in jih v galopu tirala v zapore.

Le nekaj let nazaj, pod vladjo gubernerja Pinchota, se je pripetilo, da so prišli kompanijski biriči na privatni dom nekega mirnega štrajkarja in ga tam do smrti potokli, ter so vsled vpliva mogočnega Pittsburgh Coal Co., bili oproščeni vsake kazni.

Vsled splošnega javnega ogorčenja se je državna legislatura, pod pritiskom tedanjega državnega poslanca Muzmana vendar toliko zganila, da je sprejela postavbo za razpust kompanijske policije. Toda tedanji gubernjer, veliki republikanski gubernjer Pinchot, je to postavbo po svoje zavil, tako da je ostala brez vsakega pomena.

Se-le sedanja demokratična administracija je odpravila to nepotržno zlo.

Pa ne samo to.

Kakor je veljala poprej naša država za eno najbolj nazadnjaških, se lahko reče, da je vsled prizadevanja gubernerja Earle-a sedaj ena prvih, kar se tiče postav v dobrobit delavstva.

Žalibog, pa obstoja nevarnost, da vse te pridobitve zopet izgubimo.

Sodnik državnega vrhovnega sodišča James je kandidat republikanske stranke za mesto gubernerja. On je do skrajnosti zagrižen nazadnjak. Že sedaj obeta po shodih, da bo njegovo prvo delo, ko bo izvoljen, da bo naredil velik ogenj iz vseh newdealskih postav.

Torej ako dobe republikanci večino v državni zbornici z možnih takih idej na čelu, vemo, kaj ima delavstvo pričakovati. Nevarnost je, da se to zgodi.

Mnogo nerazodrežev je že nasledlo republikanskim priliznencem, njihovim obljubam in njih denarju.

Tudi med delavstvom jih je mnogo, zlasti med Busnjaki, katerih je v zapadnem delu države menda več kot v njih domovini čehoslovaški Rutemiji.

V Pittsburghu je neki vodja koristolovec, ki gleda le za svojo korist, kateremu pa slepo sledi.

Kar ni mogel pri demokratični dovolj v kalnem ribariti, je sebi in svojo dobro organizirano in poslušno masino prodal republikancem.

Vemo, da tudi pri demokratičnih ni vse kakor bi moralo biti, toda upanje je, da se lahko marsikaj izboljša, medtem ko nasprotno ni od republikancev pričakovati ničesar dolbrega.

Torej ne bodimo omahljiveci, ampak glejmo, da omahljivce privedemo nazaj, kamor spadajo.

Kakor je preoditi sedaj, sta obe stranki približno enako močni. Torej nekaj glasov več na eni strani lahko odloči v našo korist ali škodo.

Pisce tega ni stoočstotni demokraj in se navadno ne vmešava preveč v politiko.

Toda v položaju, kot je sedaj, ni, da ga veže dolžnost, da opozori tudi druge, kakšne važnosti za nas so prihodnje volitve, ter poziva, da vsakdo stori svojo dolžnost, napram sebi in napram skupini.

„ODPRTA NOČ IN DAN SO GROBA VRATA...“

V Clevelandu je premial v Glenville bolnišnici John Božič, star 58 let. Doma je bil iz vasi Može pri Brezjah na Gorjskem, odkoder je prišel v Ameriko pred 31 leti.

Po dolgi in mučni bolezni je umrla v Bradley, Ill., Franciška Levstik, roj. Vesel. Pokojna je bila rojena v vasi Globč pri Sodražici.

V Moon Run, Pa., so našli umrlega v postelji Johna Suhadolnika. Star je bil 60 let in doma iz Sebačev pri Borovnici. V Clevelandu zapuščata brata.

V Rock Springs, Wyo., je umrl Jakob Mrak v visoki starosti 93 let. Doma je bil z Žirovskega vrha pri Gorenji vasi in v Ameriki je živel 26 let. V Ameriki zapuščata dva sinova, Štiri hčere in večje število vnukov ter pravnikov.

Posestnica Marija Vinko je najela za delo na polju delavko Ano Mesaričevu iz Dražencev. Pri isti posestnici pa je bil kot delavec tudi že najet Štefan Horvat. Ker je mislil, da bo s tem prikrajšan pri zaposelnju in pri zaslužku, se je nad Mesaričevu hotel maščevati. Zaprl jo je v klet in jo tam toliko časa pretopal, da je uboga delavka omedlela. Pozneje so jo našli domači, jo spravili v posteljo, a po par dnevih, ker se njeno stanje ni zboljšalo, so jo prepeljali v ptujsko bolnišnico.

ADVERTISE IN „GLAS NARODA“

VOLITVE V NEW YORKU

Volitve so pred vratmi. Med kandidati za U. S. senatorja je poznani nekdanji Izseljeniški komisar na Ellis Islandu g. Edvard F. Corsi in sedanji Deputy Commissioner of Welfare Departmenta v New Yorku.

Ime izseljenškega komisarja Corsi-a je poznano med našim narodom iz časa ko je bil eksekutivni uradnik Strica Sama na „Otoku solza“ ali Ellis Island v newyorškem pristanišču, in skozi katerega rutine je moral vsakteri od nas zadnjih 35 let. G. Corsi se je dobro pokazal kot izseljenški komisar s svojo veliko človekoljubnostjo in znešenostjo napram novodošlecom, a posebno se tistim, ki so imeli kake težave ob prihodu v novo zemljo Ameriko.

Trudil se je na vse načine olajšati gorje priseljenca, ki je imel kake težkoče s postoječimi zakoni. O tem vedo povedati naši rojaki marsikatero dogodbico, in resnici na ljubo naj bo povedano, da je g. Corsi dobro poznal osobine naše ga človeka, saj je po svetovni vojni preživel več časa v našem Primorju, in s tega razloga potpisani misli, da zasluži da ga naši državljani v New York državi izvolijo za senatorja, da bomo imeli saj enega moža v senatu Zjedinjenih držav v Washingtonu, kateremu naši ljudje ne bodo tuji.

M. Tomšič.

VSA NEWYORŠKA SLOVENSKA DRUŠTVA naj izvolijo po dva zastopnika za skupni sestanek, dne 27. NOVEMBRA v Slovenskem Narodnem Domu, 253 Irving Avenue, Brooklyn, N. Y.

Political Advertisement

Izvolite DEWEYA za gubernerja

MOŽA, KI IZVRŠI, ČESAR SE LOTI

Kaj je storil Thomas E. Dewey v osmih letih kot prosekutor, je slehernemu znano. Predno se on ni lotil čiščenja mlakuž, je raketstvo uspevalo in ničesar uspešnega ni bilo storjenega v tem oziru. Med političnimi bosli in raketirji je bila tesna zveza, in oboji so imeli dobiček na stroške naroda. Dewey je mlad, neutrasten in odločen ter je izstrelil iz newyorškega gangsterje ter razkrinjal nepostene politike.

Kot glavni pomožni zvezni pravdnik je vodil Dewey uspešno borbo proti zločinu ter dosegel poleg drugih tudi obsodbo notoričnega gangsterja Waxey Gordona. Ko je bil posestnik prosekutor, je razbil ogromne zveze zločincev, ki so prežali na narod. Dosegel je, da sta kot uradnika resignirala politika Al Marinelli in Charlie Schneider.

Kot okrajni pravdnik newyorškega okraja je pometel z nezmožnimi in političnimi ljubljenci. Izbral si je nov in zmogčen štab na podlagi zaslug ter vodil borbo proti zločinu na širši fronti.

Vse to je omogočila Deweyu mladostna žilavost, poznamost, neodvisnost, predvsem pa njegova administrativna genialnost.

Thomas E. Dewey je bil rojen leta 1882 v Owosso, Mich. Kot deček je bil zaposlen pri nekem mestnem časopisu. Završil je svojo izobrazbo ter prišel v New York, kjer je stopil v javno službo.

Zločinci se boje Deweya, toda samu zločinci, pošteni ljudje pa poznavajo njegovo toplotno simpatijo in razumevanje problemov, ki so slihernemu najbližji. Glede socialnih in gospodarskih zadev zavzema liberalno, progresivno in zdravo stališče. Broadcastanje po radio in njegovi govori so to jasno dokazali in dokazali tudi njegovo praktično približanje stardnim problemom. Uspešno je pripravil kriminalne postavke k delovanju, kar dokazuje, da je on mož, ki ve, kako je treba stvar izvršiti. Kot gubernjer bo pametno in previdno izbral svoje pomočnike na podlagi zaslug ter bo nadzoroval njihovo delo.

Deweyeva karijera ga je spravila v tesen stik z ameriškim državljanom, ki so prišli iz vseh evropskih dežel. On pozna njihove težnje. On cenil, kar so dosegli v svoji novi domovini ter pozdravlja njihovo veliko vlogo, ko potom svojih glasovnic prevzamejo nase odgovornost vlade.

Dewey se je uspešno boril proti zločinu in se je izkazal tudi kot izboren administrator. Istotako uspešen bo pa tudi kot gubernjer. Njegova žilavost, njegova pogumnost in njegova neodvisnost bodo služile narodu v vseh 62 okrajih newyorške države.

Kandidati, ki kandidirajo z Deweyem, so vsi javni služabniki iste žilave, isti, poguma in neodvisnosti. Eden med njimi, Edward F. Corsi, je mož, na čigar bivošo javno službo je vsak državljan lahko ponosen. Njegov materni jezik mu je še vedno drag. Ljudje v newyorški državi potrebujejo zmoglost tudi teh mož.

Izvolite DEWEYA za gubernerja

MOŽA, KI IZVRŠI, ČESAR SE LOTI

Oso je pogoltnila.

Uradnica Burze dela v Sarajevu Anka Mildek se je te dni sprehajala po bližnjem Treboviču. Kupila je pol kilograma grozdja, ki ga je počasi jedla med potjo. Naenkrat je strašno vzkliknila ter se zgrudila. Ljudje so mislili, da se je zastropila ter so poklicali policijo, ki je Mildekovu prepeljala v bolnišnico. Tam je ostala negibna vso noč. Šele drugega dne se je osvestila ter je povedala, da je z grozdem pogoltnila nekaj takega, kar jo je strašno pičilo. Zdravniki so ugotovili, da je Mildekova z grozdem pogoltnila živo oso, ki jo je v želodu pičila, nato pa poginila. Mildekovi so takoj otrnili žveci, da se ni mogla niti ganiti, niti spregovoriti. Njeno stanje je sedaj že boljše.

ROY A. NORSTED

Prav z veseljem priporočamo našega dobrega prijatelja, Roy-a A. Norsted-a, ki živi na Eveleth, Minn. On kandidira za šolskega upravitelja v St. Louis County (St. Louis County Superintendent of Schools) in e pravi prijatelj nas Slovencev.

Dosti Slovencev ve, da je Mr. Norsted izgubil volitev leta 1934 samo za 1306 glasov, er jih je dobil 21,275. Mr. Lampe pa 22,581. Pri primarni volitvi to leto je dobil 83 odstotkov več glasov kot pa leta 1934. To kaže, da bo Mr. Norsted izvoljen pri glavni volitvi. Mi mu vsi lahko pomagamo s tem, da volimo zanj ter tudi naše prijatelje pripravimo, da volijo zanj.

Vsi Slovenci, ki ga osebno poznajo, ga hvajljo, da je res dober prijatelj našega naroda.

On je poročen z Anno Grizold, hčerjo našega starega rojaka, pokojnega Antona Grizolda, ki je dolgo let živel na Chisholmu.

Govoril bo po radio na Virginia in Hibbing postajah v ponedeljek, dne 7. nov. ob 5.—5.15 popoldne.

Prijatelji na Chisholm, Minn.

Pozor rojaki!

KADAR nameravate potovati v stari kraj; KADAR hočete poslati denar v stari kraj;

se zaupno obrnite na nas, in postreženi boste točno in pošteno. Dolgoletna skušnjava Vam to jamči.

Pišite po brezplačna navodila in pojasnila na

SLOVENC PUBLISHING CO.
POTNIŠKI ODDELEK "GLASA NARODA"
216 West 16th Street New York, N. Y.

„GLAS NARODA“ pošiljamo v staro domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. — Naročnina za stari kraj stane \$7. — V Italijo lista ne pošiljamo.

Karl MAY

IZ BAGDADA V ŠTAMBUL 4 knjige, s slikami, 627 strani

VSEBINA: Smrt Mohamed Emina. — Karavana smrti. — Na begu z Goropa. — Družba En Nast. Cena \$1.50

KRIŽEM PO JUTROVEM 4 knjige, 598 strani, s slikami

VSEBINA: Jezero smrti. — Moj roman ob Nilu. — Kakel sem v Mekko romal. — Pri Šamarih. — Med Jenidi. Cena \$1.50

PO DIVJEM KURDISTANU 4 knjige, 594 strani, s slikami

VSEBINA: Amadija. — Beg iz ječe. — Krona sveta. — Med dvema ognjema. Cena \$1.50

PO DEŽELI SKIPETARJEV 4 knjige, s slikami, 577 strani

VSEBINA: Breta Aladžija. — Koča v soteski. — Miridit. — Ob Vardarju. Cena \$1.50

V GORAH BALKANA 4 knjige, s slikami, 576 strani

VSEBINA: Kovač Šimen. — Zarka z zaprekami. — V globljinah. — Mohamedanski svetnik. Cena \$1.50

Kdo bi ne hotel biti z Mayem v "Padišahovi senici" pri "Oboževalcih ognja", "Ob Vardarju"; kdo bi ne hotel čitati o plemenitem konju "Rihju in njegovi poslednji poti"? — Kdo bi ne hotel spoznati "Winnetova", idealnega Indijanca, ki mu je postavil May s svojim romanom najlepši spomenik?

SATAN IN IŠKARIOT 12 knjig, s slikami, 1704 strani

VSEBINA: Izseljenci. — Yuma Šetar. — Na sledu. — Nevarnosti nasproti. — Almaden — V treh delih sveta. — Izdajalec. — Na lovu. — Spet na divjem zapadu. — Rešeni milijoni. — Dediči. Cena \$3.50

WINNETOV 12 knjig, s slikami, 1753 strani

VSEBINA: Prvikrat na divjem zapadu. — Za življenje. — Nšo-či, lepa Indijanka. — Prekletstvo zlata. — Za detektiva. — Med Komanči in Apači. — Na nevarnih potih. — Winnetovov roman. — Sans Kar. — Pri Komančih. — Winnetova smrt. — Winnetova oporoka. Cena \$3.50

ZUTI 4 knjige, s slikami, 597 strani

VSEBINA: Boj s medvedom. — Jama draguljev. — Končno. — Rih in njegova poslednja pot. Cena \$1.50

Naročite jih lahko pri

Slovenic Publishing Company
216 WEST 16th STREET NEW YORK, N. Y.

V STRAHU PRED VOJNO

ZAVRŽENA

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

88 f ZA "GLAS NARODA" PRIPREDIL I. H.

Werner sedaj pogleda signoro Katarino in naenkrat ga strese nek čuden občutek — signorine oči, to so vendar iste oči, ki so ga ravno gledale iz obraza dame. Tako so si bile podobne po obliki, barvi in izrazu, da se kar čudi. Čudno se mu zdi, da ima Dagmar Strasser iste oči kot nekdanja mariza Consistelijeva.

Pa tudi drugače se mu zdi vse tuje na obrazu in značaju njegove mlade gospodarice. Vedno od strani pogleduje proti njej. Pa tudi opazi na njenem obrazu slične poteze z Rudolfom Strasserjem. Ako ne bi imela te družinske podobnosti, tedaj bi bilo njegovo začudenje tem večje. Tako si skuša prigravarjati, da se je Dagmar Strasser pač zelo izpremenila in da nikdar ni imela oči svoje matere.

Signora Katarina vpraša, katere sobe so za njo pripravljene.

"Po dolgi vožnji se morave nekoliko očistiti," pravi signora Katarina.

"Za tebe, draga Dagmar, sem uredila sobe tvoje matere, saj veš, kje so," pravi teta Brigita.

Z ljubeznivim nasmehom odgovori Elena:

"O, draga teta, kaj misliš — vse sem pozabila iz svojih otroških let. Saj veš, da sem bila štirinajst let iz očetove hiše, to je zelo dolg čas, ako pače v razvoj človeka. Saj naju boš peljala v najine sobe. Rada bi bila takoj zraven sob tete Katarine, ker sem tako navezana na njo, da bi se najraje ne ločila od nje niti za minuto."

Teta Brigito obide nek nenavaden občutek. Dagmarine besede se ji zde tako nepristne — lažnjive — da postane zelo žalostna. Ali se je Dagmar naučila lagati? Saj je Egon Rudolfu pisal, da se Dagmar s svojo teto prav nič ne razume in da mora zaradi tega od nje in v kako drugo okolico. Sedaj pa te besede! Kako naj to spravi v soglasje? Dobra teta Brigita je bila zelo razočarana. Površno, družabno ljubeznivo obnašanje mlade dame, ki ni rekla še niti besede o smrti svojega očeta, ji zadržal sapo. Pričakovala je, da se bo Dagmar razjokala na njenih prsih in bo pri njej iskala tolažbe nad izgubo svojega nekdanj tako ljubljenega očeta. In pod vplivom teh občutkov pravi Brigita tiho.

"Gotovo si zelo žalostna, Dagmar, da nisi prišla pravočasno, da bi mogla biti pri pogrebu svojega očeta."

Elena se sili k žalostnemu obrazu.

"O, da, ubogi oče!" pravi z lažnjivim občutkom.

Gospo Brigito oblije kurja polt. Te besede zvane tako brezbrizno in brez vsega občutka. Dagmar prej ni nikdar klicala svojega očeta "oče," temveč vedno papa. Kako soglasje tedaj pri besedi "oče." Rudolf Strasser je sicer res svojo hčer mnogo let pragnil iz svojega doma, sam je bil tega kriv, ako je mogoče govoriti o kakih krivicah, da njegova hči na tako tuj in hladen način govori o njem, pa vseeno jo boli, zelo boli. Na njeno žalost se ji zdi Dagmar v svoji ločranosti ravno tako premenjena kot v svoji zunanosti.

Toda gospa Brigita se premaga in pokliče slugo, kateremu ukaže, da obena danama pokaže njune sobe.

"Tvoje sobe so takoj poleg sob tvoje tete Katarine, Dagmar, torej je vse urejeno po tvoji želji. Ko se boste preoblekle, vaju pričakujemo v obednici pri večerji. Ako ti je prav, bosta oba gospoda Falknerja ostala pri večerji, kajti o mansiēm se je treba razgovoriti."

"Seveda, seveda, teta Brigita; nama je popolnoma prav in takoj se bode preoblekli."

Signora Katarina in Elena gresta za slugo po stopnicah. Gospa Brigita in oba gospoda po odhodu obeh dam si nekaj časa mogle stoji nasproti ter se pogledujejo z velikimi očmi. Slednjič pa med vzdihom pravi teta Brigita:

"Kako strašno tuj more postati človek komu, ki ga iskreno ljubi! Ne vem, ne vem, prav nič nimam občutka, da je ta mlada dama moja ljuba Dagmar."

Werner Falkner se zbudi iz svojega otrpnjenja.

"Z vami je ravno tako, kot z menoj, milostljiva gospa, popolnoma sem še presenečen, kako zelo se je gospodična Dagmar izpremenila, tega ni mogoče razumeti. Nič, pa tudi prav nič niti nje ne spominja na malo, prisrčno Dagmar, kot je bila nekdanj. Pa tudi njene oči so se morale izpremeniti po obliki, barvi in izrazu."

Stara gospa ga presenečena pogleda.

"Saj to ne more biti mogoče — na to še nisem pazila. Toda Dagmarine oči so bile popolnoma podobne očem njene matere, in teh oči ni tako lahko pozabiti."

"Popolnoma prav, teh oči ni mogoče pozabiti. Toda — pazite enkrat na to — v resnici je tako, potrdite to, kar sem jaz prej rekel, da je imela mala Dagmar oči svoje matere, sedaj pa velika Dagmar nima več istih oči. Sicer so njene oči, toda dozdevajo se mi bolj temne, bolj enakomerne in čisto drugačne po obliki. In pri smenjanju ne žare zlatih iskric, vsled katere posebnosti so se tako zelo odlikovale oči gospe Leonore Strasserjeve — te iskric so ugajale — in to je velika škoda. Oči gospodične Dagmar — prosim, sedaj se mi ne posmehujte, so popolnoma iste oči po obliki, barvi in izrazu, kot oči signore Katarine. Sicer razumem, da se vsled stalnega občevanja s kakim človekom pokažejo nekatere podobnosti — to pogosto vidimo pri zakonskih parih, ki si po letih postajajo vedno bolj podobni — toda oči — barva in oblika — to je pa čudno. Po krvi gospodična Dagmar vendar ni v sorodu s signoro Katarino."

"Ne, popolnoma nič! Mogoče pa je bila svetloba v veži kriva, da so se vam zdele Dagmarine oči tako tuje. Pozneje si jo bomo natančneje ogledali pri boljši svetlobi in bomo mogoče na njej našli poznane poteze. V resnici pa mi je srce zelo težko in ne vem, zakaj. Svidenje z Dagmar sem si predstavljala vse drugače. Stara, neumna žena sem, toda upala sem na staro, iskreno ljubeznivost, ki je moje samotno srce tolikokrat pogrela. Mesto tega pa je pihal v mene iz nje pri vsej družabni ljubeznivosti leden mraz. Ne smem pozabiti, da je med tedaj in sedaj štirinajst let, tekoma katerih je bila pod vplivom "markize." Zdi se mi, da je navlelo jasnemu zagotovilo mojega bratrance Egona, da se

Ko se je bližala kriza med Nemčijo in Čehoslovaško svojemu višku, so v Londonu izpremenili vse postaje podružne železnice v zaklonišča za civilno prebivalstvo.

Dagmar z njegovo ženo prav nič ne razume, "markiza" vendar imela do nje velik vpliv. Upam pa, da se bo v četovi hiši zopet pokazala stara Dagmar in bodo od nje odpadli markizini vplivi. Prav nič več si ne bom delala neumnih misli. Pojdita z menoj, v svojem razočaranju sem vaju pustila stati v veži.

Brigita gre v svojo sobo poleg obednice in za njo Herman Falkner in njegov sin.

Navzile temu, da se ne morejo prečuditi nad "Dagmarino" veliko izpremenbo, nikomur ne pride noben sum, da pred seboj niso imeli prave Dagmar Strasserjeve.

(Dalje naslednje)

NEKAJ PRIPOROCIL VOLILCEM V DRŽAVI NEW YORK

Gowanda, N.Y.

Volilci države New York bodo imeli priliko ob prihodnjih volitvah izboljšati ali pa poslabšati konstitucijo države. Ker so imeli republikanci večino na konvenciji, na kateri se je izdelovalo te načrte, so storili več slabega, kakor dobrega za nižji razred, to je delavcev in farmerjev. Vsiliti pa hočejo nekaj škodljivega temu razredu. Torej je potrebno, da se vsak poprej dobro informira, za katere načrte bo glasoval.

Organizirano delavstvo je to stvar pretresalo na svojih sejah in sklep je sledeči:

Načrt št. 1. Ta načrt ima 49 raznih načrtov vključenih v sebi. Delavstvo je proti temu načrtu, ker bi povišal davke na delavce ter protekiral tiste, kateri davke lahko plačajo. Glasujte — ne.

Načrt št. 2. Načrt je tako skovan, da bi se preuredilo volilne distrikte in sicer tako, da bi jih razkosali tam, kjer imajo demokrati in delavska stranka svoje zastopnike, ter pomensali v okolice, kjer bi republikanci ob bodočih volitvah z lahkoto zmagali. Glasujte — ne.

Načrt št. 3. Potom tega načrta bi se za 300,000,000 dolga naredilo državi za čiščenje železniških križišč, in železniškim družbam bi se prihranilo 30 odst. ali polovico, katero morajo sedaj plačevati v te svrhe. Glasujte — ne.

Načrt št. 5. Ta načrt se tiče raznih razsodišč in ker bi po načrtu bila odvzeta velika moč Delavskemu odboru in raznim drugim odborom v korist delavstva, in bi tale načrt grozno škodoval delavcu in konsumerju (delavcu), se priporoča, da vsi glasujete — ne.

Načrt št. 7. Načrt bi, če sprejet, prepovedoval sistem glasovanja po reprezentaciji glasovalcev, kakor je sedaj. Ta je bil tajno skovan od republikancev iz zapadnega New Yorka (od naših fantov) ter Tamnistov, ker so hoteli tajno mešetariti v svojo korist. Glasujte — ne.

Načrt št. 4. Načrt vključuje da se zastopniki pobrigajo za

mestowna, N. Y. Mož je znan po vsej Ameriki po svojih delih, kot ljudski zastopnik mesta Jamestowna. John Matekovich.

NOVICE IZ CHISHOLM, MINN.

Naj mi bo dovoljeno nekoliko prostora v vašem listu, da poročam v javnost o lepi slavnosti, ki se je vršila tukaj 15. oktobra ob 25-letnici poroke občeznane in spoštovane zakonske dvojice Mr. in Mrs. Louisa Turka, ki je načelnik tukajšnjih ognjegasilcev, kar je gotovo častno za nas Slovence, oziroma Jugoslovane. Kako sta zakonec priljubljena v naselbinah, je pokazala obilna udeležba njihovih prijateljev v amnestnem avditoriju, kjer se je cela slavnost vršila.

Kuharice so bile zelo zaposlene, da so postregle vsem udeležencem, ravno tako točajke in Frankie Smoltz s svojim orkestrom.

Jaz jima želim vse najboljše, da bi dočakali še zlato poroko, saj pregovor reče, da prvih petindvajset let je najbolj težko, potem je pa bolj lahko.

Jugoslovanska radio ura zopet prične 6. novembra, to je na nedeljo od 12. do 1. popoldna. Tako bomo zopet imeli priliko slišati naše lepe slovenske melodije na radio.

Naj tudi tukaj poročam, kako je ves tukašnji jugoslovanski narod navdušen za svojo pesem in godbo. Ko se je vršil piknik junija meseca v korist radio ure, je bilo čez tisoč dolarjev čistega dobička in to kljub tako slabim delavskim razmerom, kakor so sedaj tukaj. Vsa zasluga gre pa požrtvovalnemu delavcu in predsedniku Mr. Franku Tekovcu. On se veliko trudi za narodno stvar, posebno pa še za našo radio uru, torej hvala mu.

Dne 6. novembra se bo vršil tukaj koncert svetovnoznanih ruskih kozakov, ki prirajo koncerte po celi Ameriki in jaz — cm jih slišala že v Chicago in jih bom zopet šla poslušati, ker se bo to vršilo pod pokroviteljstvom American Legion v šolskem avditoriju. Priporočam vsem Jugoslovanom, da se tega koncerta vdeležje.

Vrnila se je iz stare domovine dobro poznana Mrs. Smoltz. S seboj je prinesla veliko stvari, največ suhe robe iz ribniške doline, pipecev in ribniških piščalki in veliko zem. ročnih del, prav umetno narejenih. Jaz bi ji priporočala, da vse razstavi nekje v mestu, da bi tudi drugi narod videl, kaj znajo v Jugoslaviji. Pozdrav! Frances Lukanich.

PISMO IZ KANADE.

Ker večkrat čitamo v našem priljubljenem listu Glasu Naroda o naših zaostankarjih, sem tudi jaz pogledal na naš

KRETANJE PARNIKOV SHIPPING NEWS

Table with shipping schedules for various routes including Queen Mary, Saturnia, and others, listing departure and arrival dates.

VSE PARNIKE in LINJE ki so važne za Slovence zastopa: SLOVENIC PUBL. CO. YUGOSLAV TRAVEL DEPT. 216 W. 18th St., New York, N. Y.

PEVSKIM ZBOROM

POSEBNO PRIPOROČAMO NASLEDNJE MUZIKALJE, KI SMO JIH PREJELI iz LJUBLJANE

Table listing musical pieces and their composers, such as 'SLOVENIAN DANCE' and 'OHIO VALLEY'.

Moški zbori

Table listing male choirs and their repertoire, including 'OSKAR DEV' and 'EMIL ADAMIČ'.

"Glas Naroda" 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

slov in vidim: moja naročnina je potekla. Vse to sem malo uvaževal, ker naši severni meseci so tako kratki. Bojim se, da ne bo Peter Zgaga pogledal v protokol in začel v svoji koloni pridigati o severnih Slovincih. Zatorej hitro pošljem tri dolarje naprej, da se bo stvar kaj zamečkala, ker bi rad ne videl, da bi Peter Zgaga kaj brčkal po svoji koloni. Boljše bi bilo, da bi sam prišel sem in bi si nabral gradiva tako veliko kolono kot je Kerzotova "Pod vaško lipo". Novice je tukaj dosti, pa so nam kar vsakdanje, zato jih dosti ne vpoštevamo. Kar se tiče delavskih razmer so še po volji. Tukaj v Norandi se tudi gradi nova topilnica. Izgleda, da bo bolj majhna, ali dobro bo, za nekoliko ljudi bo kruha. Mesto se strašno širi in kakor kaže, bo to najlepše mesto severne Kanade. Naročnik.